

ELLYPSIS OR LEXICAL-SEMANTIC CONDENSATION OF CERTAIN ANTHROPNYMS

Lavinia Buda

PhD. student, Tehnical University of Cluj-Napoca, Northen Center University of Baia Mare

Abstract: Starting from the great variety of definitions the phenomenon of ellypsis has and its different names and interpretations, it is reasonable to make a few points and try to establish some clear delimitations regarding this phenomenon in the case of certain anthroponyms.

The aim of this research paper is to observe the semantic effects of anthroponyms generated by ellypsis. The study is going to be pursued from a semantic, pragmatic and social-cultural point of view.

The tendency of the language to "economise", also known as the principle of minimal effort, is one that rules the dynamics of the language. The use of lexical-semantic condensation is easily noted in the field of proper names, by using abbreviations of the names, thus producing in the case of certain anthroponys certain changes in meaning. The phenomenon causes a difference both in terms of meaning and form between the original denomination and the ellyptical one.

This lexical-semantic reduction, through various ways of reducing sounds, leads to the transformation of some of the anthroponyms analysed in denominating expressions imposed through naming traditions in hypocoristics.

The corpus will be made up of a survey applied to a number of 100 subjects varying in sex, age and profession.

Keywords: ellipsis, elliptic anthroponyms, lexical-semantic reduction, hypocoristics.

Obiective

Pornind de la multitudinea definițiilor pe care le are fenomenul elipsei și de la diferitele sale denumiri și interpretări, ne simțim îndreptățiți să facem anumite precizări și delimitări terminologice cu privire la acest fenomen în cazul unor antroponime.

În lucrarea de față ne propunem să urmărim efectele de sens ale antroponimelor generate de elipsă. Studiul va fi abordat din punct de vedere semantic, pragmatic și sociocultural.

Tendința de economie în limbă, cunoscută ca legea „minimului efort”, este un principiu care guvernează dinamica limbii. Se observă utilizarea condensării lexico-semantice și în domeniul onomastic, prin folosirea unor abrevieri ale (pre)numelor sau prin utilizarea unor forme trunchiate, producând în cazul unor antroponime schimbări la nivelul semnificației. Fenomenul produce o diferență atât la nivel semantic, cât și la nivel formal între varianta originală a denominației și cea eliptică.

Condensarea lexico-semantică, produsă la nivelul semnificantului, prin diferite modalități de suprimare a sunetelor, duce la transformarea unora dintre antroponimele supuse analizei din expresii denominative impuse prin tradiție onomastică în hipocoristice.

Corpusul este constituit dintr-un chestionar aplicat unui număr de 100 de subiecți, de sex, vârste și profesii diferite.

Introducere

În articolul de față vom discuta despre elipsă pentru a indica fenomenul condensării lexico-semantice, iar în acest caz, termenul de elipsă vizează omiterea unei entități lingvistice (fonem, morfem, cuvânt), suprimarea unui sunet sau a unei secvențe de sunete dintr-un cuvânt sau contactul a două cuvinte.

Nevoia de economicitate, de simplificare și concizie a exprimării, precum și nevoia afectivității sau a expresivității a dus la apariția elipsei. În acest context, procedeul este valorificat stilistic ca figură de construcție. Atunci când elipsa este manifestată voit, valoarea gramaticală este depășită, acest mijloc transformându-se într-un procedeu expresiv, devenind o figură de stil. În cazul antroponimelor, condensarea lexico-semantică nu mai are implicații gramaticale puternice.

Cel mai însemnat act de vorbire pe care îl folosesc persoanele în actul comunicativ este cel de numire. Numirea „se realizează prin accesarea unui semn verbal identificator: numele propriu, a cărui funcționalitate poate fi asociată cu aceea a deicticelor (pronominale)” (Felecan 2014: 15).

Noțiunea de antroponim este definită ca „nume propriu de ființă umană, care poate fi *prenume*, *patronim* sau *poreclă*” (vezi DSL s.v). Se observă lărgirea domeniului semantic al termenului antroponim care este, mai nou, utilizat de un vorbitor pentru identificarea unui individ sau a unui grup de indivizi. Termenul cuprinde atât nume proprii constitutive, cât și nume proprii circumstanțiale (deantroponime, detoponime, deapelative) (Felecan 2014: 16).

În unele cazuri, pentru interacționare verbală, fie ea adresare directă sau vorbire raportată, vorbitorii folosesc surrogate ale numelor reale ale persoanelor în cauză. Interlocutorii pot apela la unul dintre cele două tipuri de antroponime, în raport cu situația de comunicare: antroponime convenționale (nume, prenume) sau antroponime neconvenționale (nume proprii circumstanțiale).

Numele proprii care nu sunt date după regulile oficiale ale unei comunități se numesc antroponime neconvenționale (în opoziție cu antroponimele convenționale). Antroponimele neconvenționale sunt de mai multe feluri: „porecla, supranumele, nickname-ul, pseudonimul, hipocoristicul, numele individual și de grup în curs de antroponimizare” (Felecan 2014: 19).

Antroponimele se prescurtează prin omiterea sau eliminarea aleatorie a unor secvențe de litere dintr-un cuvânt. Fragmentarea se poate realiza oriunde în interiorul cuvântului, la începutul sau la finalul acestuia.

Perspectivă semantică

Vorbitorul nu are posibilitatea de a schimba semnul, deoarece acesta îi este impus, dar el schimbă semnele, le inventează, iar noile semne create ajung mereu în limbă. Cu toate că această afirmație pare paradoxală, într-o contradicție evidentă, înfățișează, de fapt, realitatea însăși a limbajului.

Când vorbim, noi expunem și fapte afective, observând manifestarea unui acord afectiv sau „stilistic”, a unui limbaj „emotiv”, care se diferențiază de limbajul pur „enunțiativ” (Coșeriu 1995: 54).

La nivelul elipsei, suprimarea suscită implicarea interlocutorului (ascultător, cititor, partener de dialog), care este determinat să deslușească denotațiile și conotațiile cuvintelor eliptice produse intenționat sau instinctiv de către autor (vorbitor, scriitor). În multe cazuri, interlocutorul nu este nevoit să identifice niciun sens ascuns, deoarece forma actuală a termenilor condensați, chiar dacă diferă de conținutul semantic original, este formată instinctiv, preluată de mult timp, nemaipunându-se sub semnul întrebării sensul.

Pentru că este dat de terți (părinți, nași etc.) cu scopul de a individualiza persoana, nu este obligatoriu ca numele oficial să aibă un sens aparte, semnificația acestuia fiind una „arbitrară, convențională, nemotivată, ocazională, circumstanțială” (Felecan 2014: 19).

De pildă, prescurtarea prenumelui *Ionel, Nelu* (*Nelu* < [*Io*]nelu) este mai des întâlnită în limbajul unor comunități decât termenul original. În unele cazuri, starea emoțională nu produce nicio schimbare în felul în care sunt strigați indivizii.

Antroponimele neconvenționale sunt utilizate de nominator cu scopul de a atribui un calificativ / o etichetă verbal(ă) pentru a caracteriza un individ.

Se remarcă, în anumite medii, folosirea aceleiași prescurtări, indiferent de implicațiile afective: prenumele *Ghiță* (*Ghiță* < [*Gheor*]ghiță) este folosit de vorbitorii unei anumite comunități în orice context, fără a avea vreo legătură cu dispozițiile sentimentale: *Ghiță întotdeauna minte, Mamă întâlnit cu Ghiță din vale, Ghiță este respectuos*.

Observăm, adesea, implicarea afectivă în prescurtarea prenumelor. Într-un context confortabil, dar mai ales familial, este la îndemână să strigăm sau să modificăm numele persoanelor în funcție de starea emoțională pe care o avem, dar și în funcție de confortul pe care îl simțim în relația cu interlocutorul. De pildă, pentru a-și striga fiica cu scopul de a o felicita pentru rezultatele bune obținute la examenul național de clasa a VIII-a, mama o numește *Deea*, hipocoristic provenit de la *Andreea* (*Deea* < [*An*]d[r]eea), spre deosebire de momentul în care mama este nemulțumită de ceea ce a făcut fata ei, numind-o *Andreea*. Un alt exemplu ar fi parcursul unei relații. O tânără își face programare la salonul de înfrumusețare, iar după câteva ședințe se încheagă între ea și cosmeticiană o relație de prietenie. Cele două încep să-și prescurteze prenumele astfel: *Flori* < *Flor[ent]i[na]*, *Cris* < *Cris[tina]*. O altă apariție frecventă a elipsei se remarcă într-un cuplu în care cei doi parteneri abuzează de prescurtarea și rotunjirea (pre)numelor, adresându-se reciproc prin numeroase hipocoristice: *Iubi, Bebe, Luși, Lina, Gimi, Uța* având sau nu o proveniență clară. După o anumită perioadă de maturizare a relației, aceste manifestări dispar, numele întreg reluându-și locul. Așadar, din cele trei exemple se poate observa măsura în care relațiile au impact afectiv asupra modului în care indivizii se denumesc între ei.

Perspectivă pragmatică

Privită din punct de vedere pragmatic, elipsei i se atribuie două situații: este un fapt de subiectivitate care înfățișează raporturile interpersonale și este un mijloc de focalizare în comunicare a unor componente – oratorul expune în discurs doar componentele esențiale, informaționale, care sunt indispensabile înțelegerii mesajului, omițând componentele ușor de reîntregit.

Într-un context familiar, prescurtările numelor nu produc ambiguitate, indivizii înțelegând mesajul, precum și momentul în care sunt chemați.

Condensarea reprezintă o modalitate prin care termenii sunt „scurtați”, cauza transformării o putem numi „legea minimului efort” sau „principiul minimax”; este vorba despre a realiza o valoare semantică maximală printr-un semnificant minimal.

Economicitatea limbii și vorbirea cât mai concisă se produc și prin reducerea cantitativă a învelișului sonor al unităților lexicale. Această manifestare trebuie realizată și păstrată în limitele înțelegerii corecte a mesajului. De cele mai multe ori, se apelează la mijloace care transformă cuvintele în formațiuni mai scurte, fără ca aceste transformări să provoace denaturare semantică. Antroponimele scurtate / neconvenționale devin din ce în ce mai utilizate, sensul acestora fiind rareori greu de înțeles. Folosirea lor ține atât de obișnuință, cât și de economia pe care oamenii tind să o facă în graba lor zilnică pentru a-și comunica trăirile și gândurile. Spre exemplu, momentele de panică și dorințele de a rezolva ceva cât mai repede confirmă dispoziția, tendința și pornirea pe care o au vorbitorii pentru economie. De pildă, pregătirea unui eveniment poate provoca stres și, probabil, trebuie făcute anumite activități într-un ritm rapid. De aceea este mai la îndemână folosirea prescurtărilor atunci când se dorește numirea unor persoane: *Deni* (*Deni* < *Deni[sa]*), *du-te la xerox!*, *Te rog, Miha* (*Miha* < *Miha[ela]*), *ajută-mă!*, *Fugi, Cristi* (*Cristi* < *Cristi[na]*) *până acasă!*, *Mia* (*Mia* < *M[ar]ia*), *dă-mi proiectul!*

Se observă tot mai des prescurtări ale prenumelor, precum: *Deea* < [An]d[r]eea, *Mia* < M[ar]ia, *Mari* < Mari[a], *Mona* < [Si]mona / [Ra]mona / Mon[ic]a / [Ane]mona, *Simo* < Simo[na], *Ale* < Ale[xandru] / Ale[xandra], *Mitru* < [Du]mitru, *Vasi* < Vasi[le], *Cami* < *Camelia*, *Ștef* < Ștef[ania] / Ștef[an] / Ștef[ana], *Veta* < [Sa]veta, *Grig* < Grig[ore], *Adi* < Adi[na] / Ad[r]i[ana] / Ad[r]i[an], *Ica* < [Flor]ica, [Vior]ica / [Aur]ica, *Tinu* < Florentin < [Floren]tin[u], *Uca* < [Ral]uca, *Ralu* < Ralu[ca], *Ina* < [Ir]ina / [Lav]in[i]a / [Dor]ina / [Mădăl]ina / [Ad]ina / [Cor]ina, *Gabi* < Gab[r]i[el] / Gab[r]i[ela]. Examinând aceste forme prescurtate, putem trage următoarele concluzii: sunt tot mai des utilizate prescurtările, economia pe care încearcă să o facă omul zi de zi având un impact puternic asupra limbajului, născându-se și în acest domeniu un principiu al minimului efort; un cuvânt prescurtat poate avea la bază mai mulți termeni (vezi exemplele *Mona*, *Ica*, *Ina*), ceea ce ar putea produce neînțelegeri sau chiar o alterare a comunicării.

Perspectivă socioculturală

Se exprimă des ideea că societatea însuflă vorbitorului semnele pe care trebuie să le utilizeze.

Vorbitorii optează pentru antroponimul potrivit ținând cont de intenția comunicării și de parametrii pragmatici în raport cu care se realizează interacțiunea (vârsta, sexul, statutul socioprofesional al locutorilor, specificul raporturilor interpersonale – distanță / familiaritate / gradul de formalitate / semiformalitate / informalitate a interacțiunii). Prin urmare, se disting două maniere verbale de identificare nominală a referentului: o modalitate „naturală” (numire convențională) și una „motivată” (numire neconvențională).

Numirea convențională concordă „botezului inițial” – privit ca eveniment spiritual și social de cei care practică obiceiurile religiei creștine sau perceput ca eveniment social, fără a ține cont de normele credinței creștine, ci doar prin consemnarea în Registrul Stării Civile. „Datarea socială a persoanei este concomitentă cu numirea individuală, astfel că, odată cu dobândirea unui *cod numeric personal (existența statică)*, individul capătă și un *cod nominal personal (existența semnificativă)*” (Felecan 2014: 18).

De cele mai multe ori, omisiunile de sunete au loc doar în vorbire, putând reprezenta o modificare durabilă sau temporară. Se pot produce anumite accidente de pronunțare, fără a fi marcat cuvântul pe o perioadă lungă de timp. Uneori, aceste accidente au un impact puternic asupra evoluției termenului. În unele cazuri, procedul elipsei favorizează formarea de noi cuvinte, chiar dacă acestea au la bază un cuvânt deja existent.

Antroponimele convenționale sunt caracterizate printr-o convenție istorică: termenii oficiali sunt înregistrați în limbă și acceptați întocmai, fiind cunoscuți în comunitate. Pe de altă parte, antroponimele neconvenționale sunt dobândite printr-o convenție socială, fiind supuse legilor vorbirii, schimbându-se și dispărând cu timpul.

Există cazuri când antroponimele neconvenționale trec de limita condiționării contextuale, reușind să fixeze denotatul, eclipsând botezul inițial, canonic.

Există situații în care suprimările de sunete sunt reflectate și în aspectul grafic al limbii. Acestea pot fi datorate nu doar dorinței de economicitate, ci și dorinței false de modernizare: de pildă prescurtările folosite în actele oficiale. Observăm tot mai des apariția unor prenume prescurtate în cărțile de identitate. De exemplu, *Alex*, *Sandra*, *Adi*, *Mia*, *Ina*, *Nicu*, *Lara*, *Sandu*, *Teo*, *Ema*, în multe cazuri, nu mai sunt folosite ca hipocoristice: *Alex* < Alex[andru], *Sandra* < [Alec]sandra, *Adi* < Ad[r]i[an], *Mia* < M[ar]ia, *Ina* < [Ir]ina / [Lav]in[i]a / [Dor]ina / [Mădăl]ina / [Ad]ina / [Cor]ina, *Nicu* < Nic[olae], *Lara* < La[u]ra, *Sandu* < [Alec]sand[r]u, *Teo* < Teo[dor], *Ema* < Ema[nuela]. Se pare că antroponimele neconvenționale încep să fie recunoscute și să se bucure de integrare socială întocmai ca și cele convenționale.

Vorbitorul își inventează semnele conform regulilor valabile într-o perioadă de timp în mediul din care face parte, acestea neputând fi alese după criterii pur arbitrare, deoarece ar contraveni

scopului limbajului care este intercomunicarea; persoana ar fi izolată în comunitate din care face parte și ar stârni reacții supărătoare. Vorbitorul ar deveni ridicol sau probabil nu ar fi înțeles dacă nu ar folosi limbajul pe care îl folosesc celelalte persoane din mediul în care trăiește. De pildă, într-o comunitate în care un individ a fost numit toată viață *Nelu* (*Nelu* < [Io]nelu) – *nașul Nelu*, *unchiul Nelu*, *domnul primar Nelu*, *domnul învățător Nelu*, *fratele Nelu*) – ar fi nepotrivit sau neobișnuit să i se spună *Ioan* / *Ionel*. Un alt exemplu este momentul în care se face cunoștință cu o persoană. De exemplu, familia prezintă individul drept *Edi*, dar se știe că prenumele său adevărat este *Eduard*. Numirea de către cei din jur, indiferent de relațiile care se dezvoltă, va fi în continuare cea impusă de anturaj sau de mediul familiar, cu toate că transformarea lui *Eduard* în *Edi* semnaleză puternice implicații afective.

O persoană nu face parte doar dintr-o singură comunitate, ci din mai multe și își modifică felul de a se exprima în conformitate cu mediul în care se află. Exprimările din mediul familiar diferă mult de cele utilizate în mediul formal. Unor persoane ne permitem să le prescurtăm prenumele, implicându-ne emoțional, însă există indivizi pe care îi numim doar denotativ. Adesea, mediul profesional care implică relații oficiale impune o anumită rigoare în utilizarea numelui întreg, fără prescurtări sau modificări.

Există cuvinte scurtate care sunt creații ocazionale, întrebuințate doar de un anumit grup, dar mai sunt și altele care sunt acceptate de normă, unele dintre ele devenind mai cunoscute decât termenii din care provin.

Mediul în care trăim ne impune anumite reguli și obiceiuri, fiecărui vorbitor fiindu-i insuflă anumite sentimente și valori în corelație cu locul din care face parte.

Individul poate să ofere unor antroponime conținuturi fonice și semantice diferite de cele aflate până atunci în comunitate.

Clasificare

Examinând corpusul, am efectuat o clasificare a proceselor de realizare a antroponimelor neconvenționale; astfel, avem omisiuni prin:

- apocopă: Alex < Alex[andru], Ali < Ali[na], Cris < Cris[tina], Cristi < Cristi[an] / Cristi[na], Eliza < Eliza[beta]; Mari < Mari[a], Simo < Simo[na], Ale – Ale[xandru], Flore < Flore[ntina], Adi < Adi[na], Bia < Bia[nca], Beatris < Bea[tris], Leti < Leti[ția], Deni < Deni[sa], Rox < Rox[ana], Anto < Anto[neta], Dani < Dani[el], Ovi < Ovi[diu], Pau < Pau[la], Lore < Lore[dana] / Lore[na], Teo < Teo[dor], Ema < Ema[nuela];

- apocopă și căderi de sunete: Nati < Nat[al]i[a], Costi < Co[n]st[ant]i[n], Adi < Ad[r]i[an], Flori < Flor[ent]i[na], Oti < Ot[n]i[el];

- afereză: Lia < [Nata]lia / [Corne]lia / [Ame]lia, Tina < [Floren]tina / [Constan]tina / [Cris]tina, Ina < [Al]ina / [Ad]ina, Mitru < [Du]mitru, Mona < [Si]mona, Ela < [Emanu]ela / [Ang]ela, Neta < [Anto]neta, Berta < [Al]berta, Ada < [Andr]ada, Dina < [A]dina, Anca < [Bi]anca, Ela < [B]jela, Aria < [D]aria;

- afereză și căderi de sunete: Deea < [An]d[r]eea, Fana < [Ște]fan[i]a, Toia < [Vic]to[r]ia, Dei < [An]d[r]ei;

- afereză și adăugări de sunete: Tinu < [Constan]tin + u, Toni < [An]ton + i, Relu < [Au]rel + u, Inu < [Al]in + u, Lulu < [I] + l + ul[i]u;

- apocopă și afereză: Neli < [Cor]neli[a], Reli < [Au]reli[a],

- eliminarea unui grup de sunete din interiorul cuv: Anda < And[rad]a, Bica < Bi[an]ca, Mia < M[ar]ia, Lara < La[u]ra;

- hipocoristic dintr-un diminutiv: Nelica < [Cor]nelica, Relica < [Au]relica, Nuțu < [Io]nuțu;

- căderi de sunete din interiorul cuvântului: Aura < Aur[or]a;

- afereză, apocopă și adăugare de sunete: Rori < [Au]ror[a] + i, Berti < [Al]bert[o] + i;

• apocopa și adăugare de sunete: Angi < Ang[ela] + i, Edi < Ed[uard] + i, Nicu < Nic[olae] + u, Didi < Di[ana] + di, Roxi < Rox[ana] + i, Bogdi < Bogd[an] + i, Răzvi < Răzv[an] + i.

Concluzii

Există mai multe motive ale apariției elipsei: necesitatea conciziei, a simplificării vorbirii sau dorința interlocutorului de a realiza anumite nuanțe afective.

Considerată din punct de vedere retoric și stilistic o figură de construcție produsă de intenția de reproducere artistică a unei stări afective, elipsa rezidă în simplificarea sau omiterea unei secvențe discursive.

În limbaj, există mereu o parte de invenție personală, antroponimele neconvenționale funcționând după modelul creațiilor orale, însă această creație cu impact propriu trebuie să fie acceptată de comunitatea în care se produce. Actele lingvistice neobișnuite sau diferite care se înstrăinează de modelele lor aflate în sistem tradițional nu trebuie să se abată de la anumite reguli ale sistemului însuși. Pentru a deveni cunoscute și pentru a fi și ele elemente ale sistemului, este nevoie să fie aprobate de mediul respectiv. Se confirmă încă o dată că „uzul consacără formele și termenii noi” (Coșeriu 1995: 66).

Se remarcă manifestarea fenomenului elipsei cu precădere în context familial și familiar sau în comunitatea profesională – evidențiind o anumită intimitate între membrii grupului în care apare sau indicând amprenta mediului din care fac parte vorbitorii –, în timp ce acesta se reduce simțitor sau dispare în relațiile oficiale, în raporturile dintre persoanele diferențiate ierarhic.

De cele mai multe ori, elipsa apare într-o etapă emoțională: în relația mamei cu copilul mic, în relațiile dintre frați, în etapa de început a unei relații de cuplu. Folosirea antroponimelor neconvenționale se remarcă în toate etapele evoluției individului social: la vârste mici, în grupurile de copii apar modificări ale apelativelor, inițial ca urmare a dificultăților de vorbire, ulterior ca manifestare a intimității și apartenenței la un grup de prieteni; la vârsta adolescenței este specifică prescurtarea numelui între prieteni, semnificând intimitatea și / sau apartenența la același grup, gașca, preocupări comune, și la apariția relațiilor dintre tinerii de sex opus; la maturitate, manifestarea fenomenului semnalează intimitate în interiorul unui grup profesional, etnic, cultural etc.

Ca urmare a apariției fenomenului elipsei, cercetarea și studierea discursului pot fi orientate spre descoperirea și recunoașterea unor domenii cognitive neglijate anterior.

BIBLIOGRAPHY

- Ainiala, Terhi, Saarelma, Minna, Sjöblom, Paula, 2016, *Names in Focus. An Introduction to Finnish Onomastics*, Helsinki, Finnish Literature Society.
- Avram, Mioara, 1986, *Gramatica pentru toți*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România.
- Benveniste, Émile, 1966, *Problèmes de linguistique générale*, Gallimard.
- Bidu-Vrăncianu, Angela, Cristina Călărașu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, Mihaela Mancaș, Gabriela Pană Dindelegan, 2005, *Dicționar de științe ale limbii (DSL)*, București, Editura Nemira.
- Charaudeau, Patrick, 1992, *Grammaire du sens et de l'expression*, Paris, Hachette Éducation.
- Coșeriu, Eugenio, 1995, *Introducere în lingvistică*, (traducere de Elena Ardeleanu și Eugenia Bojoga, Cuvânt înainte de Mircea Borcilă), Cluj-Napoca, Editura Echinoc.

- Dimitrescu, Florica, 1994, *Dinamica lexicului românesc – ieri și azi* –, București, Editura Logos.
- Dobrovie-Sorin, Carmen, Giurgea, Ion, *A reference Grammar of Romanian. Volume 1: The noun phrase*, Amsterdam, John Benjamins Publishing Company.
- Drașoveanu, D. D., 1997, *Teze și antiteze în sintaxa limbii române*, Cluj-Napoca, Editura Clusium.
- Felecan, Daiana, 2014, *Pragmatica numelui și a numirii neconvenționale: de la paradigme teoretice la practici discursive*, Cluj-Napoca, Editura Mega, Editura Argonaut.
- Felecan, Oliviu, 2010, *Aspecte socio- și psiholingvistice reflectate în realizarea unei anchete antroponimice*, în *Lucrările celui de al treilea simpozion internațional de lingvistică*, București, Editura Universității.
- Gergel, Remus, 2009, *Modality and Ellipsis: Diachronic and Synchronic Evidence*, Mouton de Gruyter, Berlin.
- Graur, Al. (coord), 1966, *Gramatica limbii române*, Vol. II, Tiraj nou, revizuit, București, Editura Academiei RSR.
- Gruică, G., 2011, *Moda lingvistică actuală – norma, uzul și abuzul*, Pitești, Editura Paralela 45.
- Guțu Romalo, Valeria (coord.), 2005, *Gramatica limbii române (GALR)*, Vol. II, *Enunțul*, București, Editura Academiei Române.
- Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, 1999, *Conversația. Structuri și strategii. Sugestii pentru o pragmatică a românei vorbite*, București, editura All.
- Jordan, Iorgu, Guțu Romalo, Valeria, Niculescu Alexandru, 1967, *Structura gramaticală a limbii române*, București, Editura Științifică.
- Nagy, Rodica, 2015, *Dicționar de analiză a discursului*, Iași, Institutul European.
- Neamțu, G. G., 2008, *Teoria și practica analizei gramaticale – distincții și... distincții*, Pitești, Editura Paralela 45.
- Saussure, Ferdinand, 1998, *Curs de lingvistică generală*, Iași, Ed. Polirom.
- Saussure, Ferdinand, 1998, "Nature of the Linguistic Sign" in *The Critical Tradition: Classic Texts and Contemporary Trends*, David H. Richter, Boston, Bedford/St.Martin's.
- Suciu, Emil, 2009, *Condensarea lexico-semantică*, Iași, Institutul European.
- Tarantino, Angela (Ed.), 2016, *România Orientale*, Roma, Bagatto Libri.
- Tămaș, Iulia, 2010, *Opinii și soluții în cercetarea tradițională a elipsei*, în „Dacoromania”, Anul XI, Nr. 2, 150-164.
- Tămaș, Iulia, 2011, *Elipsa textual-discursivă: problema coerenței și a contextului*, în „Dacoromania”, Nr. 2, 165-175.
- Vlad, Carmen, 2000, *Textul aisberg: elemente de teorie și analiză*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință.
- Zafiu, Rodica, 1999, *Păcatele lumii: Anticipatele, compensatele*, în „România literară”, Nr. 32.
- Zafiu, Rodica, 2001, *Diversitate stilistică în româna actuală*, București, Editura Universității din București.
- Zafiu, Rodica, 2004, *Păcatele Limbii: Drăcovenii gramaticale*, în „România literară”, Nr. 20.
- www.cnrtl.fr/definition/ellipse
- www.merriam-webster.com/dictionary/ellipsis
- www.britannica.com/topic/ellipsis